

NAPREJ

Glasiło jugoslovanske socialno demokratične stranke

Naročnina po pošti z dostavljanjem
na dom za celo leto K 30.—, za pol
leta K 15.—, za četrt leta K 7.50, za
mesec K 2.50. Za Nemčijo celo leto
K 33.60, za ostalo tujino in Ameriko
K 42.—. Posamezne številke po 10 v.

Inserati: Enostopna peti vrtica 30 v;
pogojem prostor 50 v; razglaš in po-
slano vrtica po 60 v; večkratni ob-
javi po dogovoru primeren popust.

Stev. 8.

V Ljubljani, četrtek dne 10. januarja 1918.

Leto II.

„Razredni boj“, nekoliko potrebnega pojasnila „Slovenec“.

Pod tem naslovom očita »Slovenec« od
meseca decembra 1917. socialni demokrati
stanovski boj in ščuvanje sloja proti sloju v
državi.

Koliko poljudnih in znanstvenih razprav je
že priobčilo socialna demokracija, na tisočih
shodih se je o tem javno razpravljalo — danes
pa še vedno trobijo klerikalno in liberalno slo-
vensko časopisje — in kar je še značilnejše,
možje v njih vrstah, ki se prištevajo k prosvet-
ljenemu razumništvu — eno in isto nevednost
o pomenu in taktiki razrednega boja.

Znanstveni princip razrednega boja nam
razlaga sociologija, toraj prirodoslovna veda.
Vse gibanje človeštva v sožitju k napredku se
je vršilo s prva v boju plemena s plemenom,
odločala je krvna sorodnost. V križanju ljudskih
pasem medseboj vsled boja je prestopil človek
mojo divjaštva in barbarstva v kulturno dobo
prvih držav. S tem je nastopilo drugo razdobje
človeškega napredka v boju razreda z razredom
v pod- in nadreditvi v državi, boj za svobodo
poedince, boj proti nadvladi in izkoriščanju
človeka po človeku.

Nič drugega nego ta po sociologiji ugotov-
ljeni boj zaslužnjencev in uslužbencev proti go-
spodstvu ni razredni boj socialne demokracije
— toraj nujni prirodoslovni pojav v zgodovini
razvoja človeškega sožitja in človeškega na-
predka.

Socializem kot znanstvena teorija je po isti
metodi kakor prirodoslovna sociologija ugotov-
vil na dalje, da je v moderni industrijski državi
voditelj razrednega boja delavstvo in da se je
delavski razred tvornic in mest prvi zavedel
svoje velike zgodovinske naloge izvojevati
svobodo poedincem, svobodo narodom in ena-
kopravnost državljanom.

Socialna demokracija ni nič drugega, nego
politična, socialna in gospodarska organizacija
delavskega razreda. Zgodovinski obstoj, raz-
voj in napredek socialne demokracije je toraj
le toliko opravičen, kolikor socialna demokra-
cija vrši revolucionarni razredni boj. Voditi ga
mora toliko časa, dokler ne izvojuje enakoprav-
nosti v državi, brez vladujočega gospoda in
brez poddanega ljudstva, t. j. do polne demo-
kracije.

Demokracija socializmu in njenim političnim
nosilcem ni nič drugega, nego samovlada in
samouprava ljudstva v državi brez razlike go-
spodov in slug. Ako socialna demokracija vodi
razredni boj in pravi, delavec naj se polasti dr-
žavne oblasti ob enem dostavlja: oblast države
je zgodovinski produkt vojne in nasilja, zaradi
tega je država nasilja neopravičena. Odstrani-
mo nasilje, ako si delavni razred izvojuje oblast
s smotrom, ne da zavlada nad ostalimi sloji dr-
žave prejšnjega nasilja, marveč da jo razruši in
na nje mesto postavi ljudsko vladu — ne novo
gospodstvo nad- in podrojenec, ampak samo-
vlado vseh delavskih slojev kot producentov.

Vsak količkar politično izobraženi delavec
toliko umeva razredni boj socialne demokra-
tične stranke. Sramota je za klerikalno in libe-
ralno razumništvu, ako se še danes ne more
povzpeti do tega stvarnega pojmovanja, ali pa,
kar je še slabše, vedoma zavija besede in iz-
trgane stavke socialnodemokratičnih agitator-
jev in propagatorjev, zgovorjene v dnevnem
boju delavstva proti političnim nasprotnikom.
Enako je očitano v članku »razredni boj«. Kle-
rikalni razumniki vedo, da dr. Lueger ni zastop-
al razrednega boja v sociološkem in sociali-
stičnem smislu, ampak pričel je boj v imenu
sloja in stanu v državi, najprej malomeščana
dunajskega proti židovskemu kapitalistu, po-
zneje tudi kmeta v boju proti mestnemu delav-
stvu in meščanskemu kapitalizmu. S prva sta-
vilo se je le protivje z židovstvom, šelej pozneje
je pristopila načelna ideja krščanstva.

Klerikalni razumniki vedo, da je dr. Adler
vedno in dosledno bil bojevnik delavstva in da
je neizprosno vodil razredni boj v sociološki
in socialistični smeri. Boj dr. Luegerja je bil po-
litični boj malega meščana in kmeta za poli-
tično nadvlado v državi, principielna razlika
njegovoga boja je bila ravno v tem, da je de-
lavstvo predstavljalo čisti razredni boj, dočim
malomeščanstvo in kmetstvo stanovski boj. V
tem načelnem boju tvorniškega delavca proti
kapitalizmu se je postavil dr. Lueger med raz-
red delavstva in razred gospodov. Dr. Adler je
moral toraj dosledno pobijati boj dr. Luegerja
v imenu kmetstva in malomeščanstva. Delav-
stvo kot razred se bojuje proti kapitalizmu na
celi črti, tudi proti kmetu in malemu meščanu,
kolikor sta oba bila najrekecionarnejša politična
elementa in obenem bojevnika za staro državo
nasilja in vojne. Dr. Adler je sprejel boj napo-
vedan tvorniškega delavcu kot nositelju raz-
rednega boja po dr. Luegerju in njegovi vojski
kmetstva in malomeščana, vojski ki je občutno
zavirala pot naprednemu svobodomiselnemu
socialnemu demokratičnemu delavcu. Med ka-
pitaliste in proletarce je dr. Lueger vrnil svoje
čete kmetov in obrtnikov pod vodstvom duhov-
nikov in s tem začasno državo nasilja. Socialna
demokracija se je zaradi tega s tako nejevoljo
in silo uprla demagoštvu dr. Luegerja, ker je
ustavljaj razredni boj, opiraje se na sloje, ki bi

morali po svojem socialnem in gospodarskem
položaju združno stopiti v boj s tvorniškim de-
lavstvom radi dosege visokih ciljev enakoprav-
nosti in svobode vsega ljudstva v državi.

Dr. H. Tuma.

Deseti strankini zbor.

(Dalje.)

Češki socialni demokratje, namesto da so
brez pomisleka izrekli svojo solidarnost s soci-
jalnimi demokratičnimi strankami cele države, so
se pehali za skupno narodno stranko v češkem
svazu in se tako odrekli glavni nalogi socialne
demokracije — demokratizirati Avstrijo. S tem, da
so zahtevali ustanovitev češke države, a niso
dovolj jasno povedali, da hočejo polno svobodo
svojim nemškim sosedom, da so pustili češ-
kim nacionalistom priložnost konstruirati si meje
stare historične češke države, so le poostriili na-
rodni spor v avstrijskem parlamentu in ob enem
sebe kot socialne demokrate postavili v ozadje.
Morali so vedeti, da bo njih sodelovanje v na-
cionalistični smeri vplivalo šovinistično na pre-
ganjano češko ljudstvo in da se isto oklene ne
socialne demokracije marveč nacionalističnih
strank, ki mu obetajo poleg samoodločne češko-
slovaškega naroda tudi vzpostavitev češke države
v historičnih mejah. Češki socialni demokratje
so tako oslabili svojo lastno moč in onemogo-
čili skupen nastop skupne socialne demokracije
v Avstriji za prenovitev države v smislu demo-
kracije in svobodo ljudstva, kar edino pomeni
za Avstrijo politiko novih postav.

Ali se zave vsaj socialdemokratična stran-
ka tega položaja? Ali imajo posamezne frakcije
socialne demokracije in posebej nemška social-
na demokracija še toliko idej Karla Marksa v
sebi, da ustanove avstro-ogrske internacionale,
spodobno velike akcije?

Tako se zopet vračamo k edino mogočnemu
stališču nazaj: Predpogoj »Nove Avstrije« je
enotna demokracija, zastopati in izvesti jo je
edino poklicana avstrijsko-ogrska socialdemo-
kratična internacionala.

(Dalje prlj.)

Politični pregled.

obdržal Alzacio-Loreno; ustavno razmerje te
dežele uredi Nemčija sama. Nemčija se povr-
nejo niene kolonije, le pod tem pogojem izpraz-
ni Nemčija Belgijo in Francijo. Nasprotno se
pa obvezuje Nemčija, da prepreči vsako razde-
litev in zmanjšanje Avstro-Ogrske, da podpira
aneksijske načrte monarhije po Albaniji, Crni
gori in Srbiji in da se odreče vsem zahtevam
glede bivše Rusko Poljske. Poljska se zaveže,
da sklene vojaško pogodbo z Nemčijo in da pri-
speva svoj delež k vojnim stroškom centralnih
držav. Pogodba izjavlja dalje, da je ustano-
vitev samostojne poljske države proti interesom
Pruske in ima zato Pruska pravico do kompen-
zacij v Kurlandiji, Livlandski in Litvinski. Grof
Czernin pa baje nasprotuje priključitvi Kurlan-
dije in Livlandije, Nemčiji, ker bi pomenjalo to
obkrožitev bodoče kraljevine Poljske in bi bila
vsled tega ogrožena tudi monarhija v kakem
eventuelnem sporu med Nemčijo in Poljsko. —
Na merodajnih mestih zatrjujejo, da je ta po-
goda izmišljotina entente s prozornim name-
nom, da zaseje nezaupanje med centralne drža-
ve in je sploh v nasprotju s ponovnimi izjava-
mi grofa Czernina o mirovnihih ciljih monarhije.

Češki invalidi za mir. V Pragi je bil v
nedeljo shod čeških vojnih invalidov. Invalidi
so zahtevali konec vojne in so protestirali proti
onim, ki zahtevajo nadaljevanje vojne do po-
polne zmage. Vojni invalidi so končno izrekli
svoje soglasje s češko deklaracijo z dne 30.
maja.

Čehi v vojni. Češki poslanec Staněk in
tovariši so vložili na ministrskega predsednika
in ministra za delo, brambo sledečo interpe-
lacijo: Vsebinska interpelacija poslancev dr. Ja-
Schürffa in tovarišev o zadržanju Čehov v voji-
ni je skoraj dobesedni prepis c. kr. vojaškemu
sodišču predložene obtožnice proti dr. Kra-
mafu, dr. Rašinu, ravnatelju Preissu in tova-
rišem. S to interpelacijo je torej razglašena ona
obtožnica tako, da je omogočeno vsej jurispru-
denci, da preimotri vrednost teh obtožb. S tem
so šele izročene obtožbe, presoji pravnemu,
znanstvenemu in praktičnemu svetu. Interpela-
cija pa nalaga tudi dobro utemeljeno obveznost,
da se se doseže objektivno izpolnitev. V zve-
zi z ono interpelacijo vprašujejo torej podpi-
sani: Ali je pripravljena vlada, da predloži vi-
soki zbornici 1. skupno sliko vseh dogodkov na
fronti resnično in s spremljajočimi okoliščinami,
dogodkov, ki jih omenja interpelacija; 2. vse
obsodbe, izrečene proti vojaškim osebam v voj-
nem ozemlju in proti civilnim osebam med voj-
no po vojaških sodiščih; 3. popolni seznam vseh
interniranih, konfiniranih, s p. v. in p. u. ali dru-
gače zaznamovanih, vseh, ki so bili izgnani iz
svojih prebivališč in vseh, ki so bili v taboriščih
za interniranje umorjeni ali pa so tam umrli;
4. imena in prebivališča vseh, ki so bili umor-
jeni brez sodbe; 5. popolni seznam vseh padlih,
mrtvih, ranjenih, ujetih in vsled ran po bolni-
šnicah umrlih vojakov in sicer od 1 do 5 ure-
jeno po narodnosti in 6. vse tajne odloke in od-
redbe upravnih oblasti v Avstro-Ogrski?

Resolucija čeških poslancev. Resolucija,
ki je bila sprejeta na nedeljskem zborovanju v
Pragi, je bila od državnega pravdnistva konfi-
scurana. Poslanec Staněk je pri ministrskem
predsedniku dr. Seidlerju telefonično protesta-
ral proti konfiskaciji. Dr. Seidler je obljubil, da
si da resolucijo še enkrat predloži ter da bo
potem potrebno ukrenil. Občinski svet v Pragi
je po nasyetu dr. Soukupa sklenil, da priredi
občinski svet podobno manifestacijo.

Dunaj-Kijev. »Dielo« poroča, da se je
med Dunajem in Kijevom uredila direktna tr-
zojavna zveza.

Zahteve Ukrajincev. Ukrajinska mirov-
na delegacija je izročila naslednji odgovor:
Ukrajina zahteva splošen mir med vsemi voju-
jočimi se državami, popolno avtonomijo in sa-
mostojnost za vse narode, nadalje priznanje
načela: nobenih kontribucij in nobenih aneksij,
priznanje neodvisnosti ukrajinske republike,
lastno vladu, lastno armado in diplomatske
zastopnike. Mir morajo obvezno podpisati za-
stopniki vseh neodvisnih republik ruske konfe-
deracije.

Boj med Boljševiki in Ukrajinci. Pre-
mirje, sklenjeno med boljševiki in Ukrajinci, je
poteklo v soboto. Boj med četami obeh strank
je zopet pričel z izredno hujostjo.

Francija priznava ukrajinsko republiko.
Pariški »Matin« poroča: Francoska vlada, ki je
že priznala neodvisnost Finske, bo priznala tudi
ukrajinsko republiko. Višji uradnik, ki se po na-
ročilu alirancev poda v Kijev, bo ukrajinsko
rado o tem obvestil.

Ententni poslaniki zapuste Petrograd.
Kakor »Naš Vjek« poroča, je angleški poslanik
v Petrogradu dne 7. januarja zapustil rusko
glavno mesto; istotako tudi častniki, ki so člani
vojaškega odposlanstva. Tudi francoski posla-
nik odide iz Petrograda, ostane pa, kakor tudi
angleški poslanik, zaenkrat v Stockholmu.

Thomas o vojni. »Allgemein Handels-
blatt« poroča iz Londona: Bivši francoski mu-
nicipijski minister Albert Thomas je prišel v Lon-
don, da se posvetoje z Lloyd Georgejem, z dru-
gimi ministri in voditelji delavstva. V pogovoru
z nekim sodrudičkom »Daily Chronicle« je de-
jal, da francosko delavstvo ni pacifistično, tem-
več je odločeno, da uniči in porazi pruski mi-
litarizem. Nazori francoske socialistične stranke
so enaki kakor ob začetku vojne. Stranka po-

Pogodba med Nemčijo in Avstrijo —
izmišljotina entente. Pariški »Matin« je bil ob-
javil pred kratkim pogodbo, ki sta jo baje skle-
nili Avstro-Ogrska in Nemčija v novembru
1917. V tej pogodbi se zavezuje monarhija, da
bo podpirala sledeče zahteve Nemčije: Nemčija

laga veliko važnost na zvezo narodov. Clemenceau sicer ni nasprotnik zveze narodov, ampak smatra to kot daljni cilj, med tem ko smatra delavstvo ureditve tega cilja za potrebno. Thomas je potem nadaljeval: Mi smo pristaši Wilsonovih idej in soglašamo skoraj z vsemi točkami v izjavi angleškega delavstva. Menimo pa, da ideje angleškega delavstva o ureditvi tropičnih kolonij v Afriki niso tako lahko izvedljive in da zahtevajo natančnejši študij. Thomas je izjavil, da je proti temu, da bi bile podrejene kolonije za narodnimi tradicijami pod angleškim, francoskim in belgijskim praporjem zmetničeni upravi takozvane zveze narodov. V nasprotju s boljševiki, ki hočejo takojšen mir, so zahtevali francoski delavci pravičen mir. Ne žele, da bi se podaljšala vojna še z gospodarsko vojno. Če pa Nemčija ne priznava pogojev za trajen mir in če noče spoštovati upravičenosti drugih narodov, tedaj je gospodarska vojna neizogibna. Nemčija, kakor tudi vsi drugi narodi, ima le tedaj pravico do trgovinske in industrijske svobode, če postane lojalni član zveze narodov.

= Nevtralni glas o položaju. »Journal de Geneve« piše: Program Lloyda Georgeja je skrajno zmeren. Protislovij med programom entente in onim centralnih držav je le malo; glavno je vprašanje Alzacije-Lorena. Razumne točke, glede katere bo tudi Nemčija nekega dne prišla k pameti, je program Lloyda Georgeja za vsakogar sprejemljiv. Upanje na mir še nikdar ni bilo tako veliko kakor sedaj. Ali bo pač Nemčija porabila to priliko?

= Ruske čete izločene iz macedonske fronte. Na macedonski fronti se ruski vojniki, katerih je tam približno ena brigada, nečejo več bojevati. Opozorili so na okolnost, da se je med Rusijo in centralnimi državami sklenilo premirje ter izjavili, da zapuste bojno črto, ki jim je izročena v obrambo, če se jih v gotovem roku ne potegne s fronte. Armadno poveljstvo je potem Ruse nadomestilo s Francozi ter ruske oddelke namestilo v Solunu. Prošnjo, naj bi se ruske čete čez Bolgarijo vrnile v domovino, je francoski poveljnik odklonil.

= Konferenca entente. V kratkem bo v Parizu pod predsedstvom Clemenceauja nova konferenca ententnih ministrskih predsednikov.

= Amerika odobrava Lloyda Georgeja izjavo. Iz Washingtona se brzojavno poroča: Lloyda Georgeja izjava o angleških vojnih ciljih se tukaj splošno odobrava. Voditelji v obeh zbornicah kongresa so mnenja, da je označenje vojnih ciljev povsem jasno.

= Iz nemškega državnega zbora. V glavnem odboru nemškega državnega zbora se je predvčerajšnjem nadaljevala razprava o nemško-ruskem gospodarskem vprašanju. Potem se je glavni odbor bavil z gospodarskimi odnosi med Nemčijo in Avstro-Ogrsko. Poslanec centra Mayer je glede tesnejše zveze z Avstro-Ogrsko izrazil pomisleke Bavarske. Državni tajnik baron Stein je pripomnil, da je razprava z zastopniki avstrijske in ogrske vlade o narodnogospodarskem zblizanju le začasnega značaja. Predno se stori kak sklep, bo vlada stopila v zvezo z zastopniki prizadetih krogov, kar se zgodi morebiti že prihodnji teden. Govorila sta se poslanca Rechenberg in Naumann, katerih izvajanja pa so bila zaupna.

Javen rudarski shod v Idriji.

V nedeljo, dne 6. t. m. je sklicalo idrijsko delavstvo v pivarni pri »Črnem orlu« shod z dnevnim redom »Delavske mezdne in aprovizacijske razmere«. Na shod je prišlo z malo izjemo vse rudniško delavstvo, 1200 do 1400 oseb. Shodu je predsedoval načelnik rudarske podružnice sodr. Tomaž Brus, zapisnik je vodil sodr. Vidmar. Glavni poročevalec k dnevnemu redu je bil sodr. Straus. Obrazložil je obširno splošne nedostatke, ki obstoje pri preskrbi in razdeljevanju blaga kakor tudi pri cenah. Prečital je odlok glede znižanja izmere za moko ter priporočal, da se store proti temu pametni ukrepi, nikakor pa ne nepremišljenosti. Med zborovalci je nastal vrišč, da se z obljubami ne bo delavstvo zadovoljilo več. Zahtevali so glasno, naj se pokličejo osebe, ki so krive, da ni moke, krompirja in slanice, na odgovor. Le s težavo sta jih predsednik in govornik pomirila. Govorili so tudi pristaši nasprotnih strank, Peter Rupnik in Hrovat. Ker je stavil zadnji nezmisljeni predlog, ki bi delavstvu nič ne koristil, pač pa lahko veliko škodoval, je bil poročevalec Straus primoran, da je njegov predlog zavrnil. Govorili so tudi Polanc, Beričič in Krašna, ki je stavil soglasno sprejet predlog, da se županstvo po deputaciji naprosi, da v zalogi shranjeno slano in meso takoj razdeli med nepreskrbljene. Na to je sprejel shod soglasno resolucijo, ki se glasi:

Z dopisom »Zavoda za promet z žitom v času vojne«, podružnica v Ljubljani, z dne 21. decembra 1917, se zniža moka za januar 1918. pri težkih delavcih od 9 na 6 kg, za druge pa od 6 na 5 kg za osebo.

Na javnem shodu, ki ga je sklicalo idrijsko rudniško delavstvo zaradi gorenje odredbe dne 6. januarja 1918. se je sprejela sledeča

resolucija:

1. Delavstvo protestira proti nameravani znižanju moke in apelira na vse odločilne faktorje, da se mestu Idriji dovoli izjema v tem oziru.

Rudarsko mesto Idrija je s svojimi 6000 prebivalci industrijsko mesto, ki ne prideluje samo živil. Na drugi strani pa se mora vpoštevati po živem srebru povzročeno nezdruženo podnebje. Čigar škoda se more popraviti le po krepki hrani. Iz tega vzroka naj se dovoli mestu Idriji izjemno stališče.

2. Delavstvo zahteva poleg dosedanje množine moke tudi pravočasno in redno aprovizacijo glede sladkorja, masti, sočivja, svečave itd. ter protestira, da so se prejšnji, ki jih je dobilo

mesto Idrija od deželne centrale za klavno živilo, razdelili med posedujoče sloje in da je ostalo delavstvo prazno.

3. Govedina in drugo meso se prodaja pri občini in v mesnicah brez kart za meso, kar ima za posledico to, da dobivajo nekateri ljudje meso dvakrat, drugi pa še enkrat ne. Delavstvo zahteva, da se uvedejo izkaznice za meso na podlagi števila rodbinskih članov. Razdeljevanje mesa za ubožnejše sloje pa naj vodi poseben odbor, obstoječ iz vseh strank.

4. Aprovizacijo industrijskega delavstva naj imajo v rokah edino oblastno ustanovljene korporacije brez mestne občine. Ta zahteva je upravičena že zaradi prej omenjene manipulacije s prašiči, kakor tudi zaradi načina dobave sladkorja. Dokler ni imela mestna občina preskrbo sladkorja, je šlo gladko, sedaj pa je bila Idrija brez sladkorja od oktobra do decembra.

5. Delavstvo zahteva, da se uvede enotna vozovina in, da se v aprovizacijske namene uvede dovoz blaga po potrebi tudi prisilno na podlagi zakona o vojnih dajatvah; zakaj pomanjkanje blaga in zviševanje cen je pripisovati deloma pomanjkanju vozov, deloma pa samovoljnemu zviševanju vozovine.

6. Izkaznice za kavo se v Idriji niso izdajale od septembra 1917. dalje. Izkaznice za kavo naj bi se v bodoče izdajale pravočasno.

7. Izkaznice za obleke se v Idriji izdajajo pristransko. Nekateri jih dobe po nekoliko dneh, drugi zopet po nekoliko tednih ali pa sploh ne. Delavstvo zahteva nepristransko, na podlagi družinskih razmer sloneče izdajanje izkaznic za obleke.

8. Izven občine Idrije stanujoči člani konsumnih organizacij naj bi bili enakopravni glede preskrbe s sladkorjem in petrolejem z ohiimi člani, ki stanujejo v Idriji, zakaj dosedanja aprovizacija teh članov z omejenim blagom v njih domačih občinah na kmetih ni nepristranska.

9. Glede regulacije delavskih temeljnih plač stoji delavstvo na stališču svoje resolucije z dne 30. septembra 1917, v kateri se zahteva redno premikanje v višje plačilne razrede na podlagi službenih let in zvišanje temeljnih plač vsaj za 125%. Odgovor na to zahtevo naj bi se dal do 20. januarja 1918.

10. Današnja resolucija se predloži c. kr. rudniški direkciji v Idriji, c. kr. okrajnemu glavarstvu v Logatcu, c. kr. deželni vladi v Ljubljani, »Zavodu za promet z žitom v času vojne v Ljubljani in c. kr. ministrstvu za ljudsko prehrano na Dunaju.

V deputacijo, ki naj posreduje za uresničitev te resolucije na vseh pristojnih mestih, so bili izvoljeni proti enemu glasu Klemenčič, Bajt in Stravs. Končno je apeliral na zborovalce sodr. Bajt, naj se organizirajo, če hočejo doseči potrebne uspehe, nakar je zaključil načelnik shod.

Deputacija idrijskega delavstva pri oblasteh. Po nalogu nedeljskega shoda je bila deputacija, dne 8. t. m. pri c. kr. okr. glavarstvu v Logatcu, dne 9. t. m. pa pri »Vojni zvezi«, Vojnemu žitnemu zavodu in c. kr. dež. vladi v Ljubljani. Na vseh teh mestih je dobila odgovor, da žita in moke primanjkuje, da je za prejšnjo kvoto malo upanja. Drugemu, kar zahteva delavstvo, pa se bo po možnosti ustreglo. Podrobnejše poročilo sledi na prihodnjem shodu.

Dnevne beležke.

— Olajšave za opoklicane srednješolce. Iste olajšave kakor v prejšnjih letih je naučno ministrstvo dovolilo tudi srednješolcem, rojenim leta 1900, ki pridejo v tekočem mesecu na prebiranje in bodo spoznani kot sposobni za vojaško službo. Predno odidejo k vojakom, dobe letno šolsko izpričevalo in se pripripiše predčasno k maturi z določenimi olajšavami.

— Glasbena Matica pridi jutri ob pol 8. zvečer koncert v veliki dvorani hotela »Union«. Pri koncertu sodelujeta slovenka umetnika Josip Kržaj operni pevec, basist Z. grebške opere in Ciril L. čar. klavirski virtuozi. Predprodaja vsi p. n. v trafiki v Prešernovi ulici št. 54 in na večer koncerta pri blagajni.

— Iz časa pomanjkanja špaha. V hlev župnišča v Mošnjah so vdrl ponoči tatovi in ukradli 90 kg težkega prašiča, vrednega 600 K. V bližini hleva so ga zaklali, ga naložili na voz in odpeljali v smeri proti zgornjemu Otoku.

— Smrtna nezgoda železniškega delavca. 17 letni vrhstavljeni delavec Anton Dovgan z Rakeka je snažil na postaji Rakek premikala. Stroj tovarnega vlaka, ki je ravno odhajal z postaje, je zgrabil Dovgana, ki je bil takoj mrtev. Ker je močno snežilo, najbrže ni videl Dovgan prihajajočega vlaka.

— Zvišanje cen tobačnih izdelkov. Kakor poročajo dunajski listi, se v kratkem zviša cena smotk in cigaret. Zvišanje cene bo znašalo za izdelke boljše vrste do 50 odstotkov. Egiptovske cigarete se bodo prodajale po 16 vinarjev, trabuke po 36 vinarjev komad.

— Predstave filma »Matija Gubec« na Kranjskem prepovedane. C. kr. dež. vlada za Kranjsko je predstave filma »Matija Gubec« na Kranjskem prepovedala z naslednjim odlokom: C. kr. deželna vlada na podlagi preizkušnje, ki se je izvršila dne 8. januarja 1918 v smislu § 17. m. n. nar. z dne 18. septembra 1912 drž. zak. št. 191 ne dopu. ti proizvajanja pribli 1700 m dolgega filma »Matija Gubec«, drama v štirih dejanjih s pred go. tvrdke »Croatia« v Zagrebu, v kronovini Kranjski. O tem se obvesti cenjeno vodstvo na vlogo z dne 7. januarja 1918 v Ljubljani 8. januarja 1918 — C. kr. deželno predsedništvo. — C. kr. deželni predsednik: Attems.

Vojna.

Dunaj 9. januarja. (Kor. urad.) Uradno se razglaš: Na ruski fronti premirje. Italijansko bojišče: Zaradi neugodnega vremena je bilo artiljerijsko delovanje omejeno. — Š. f. generalnega štaba.

Berlin 9. januarja. Wolffov urad poroča iz glavnega štaba: Pod zaščito topovskega ognja so predli nekateri izvidni oddelki do južnega roba gozda Houth ulste; nekoliko kompanij je napadlo ob železnici Boesighe-Staden. Nikjer ni sovražnik dosegel naših črt. V našem ogju je imel težke izgube. Na obeh straneh Lensa živahen topovski ogenj. Vzhodno Bullecourta boji minometalcev za manjše dele stelskih jarkov. Zapadno od Firtya so po artiljerijski pripravi napadli Francozi v širini štirh kilometrov. Na nekaterih mestih je vdrl sovražnik v naše črte; ni pa mogel napredovati. S protinapadi smo tekom noči vrgli sovražnika zopet nazaj. — Na macedonski fronti je položaj neizpremenjen. — Na ruski fronti nič novega. — Ludendorff.

Pariz 9. januarja. (Agence Havas) Francoski general Lize je padel na italijanski fronti.

Zadnje vesti.

Samostojna ogrska armada.

Budapešta 9. januarja. Iz skupnega vojnega ministristva so dospelje semkaj merodajne esbe, ki bodo z ogrsko vlado razpravljale o vojaških vprašanjih. Splošno je mnenje, da gre za kompromis v vprašanju samostojne ogrske armade.

Nemški državni zbor.

Berlin 9. januarja. V glavnem odboru nemškega državnega zbora se je višila danes razprava o gospod. rskih odnosih med Nemčijo in Avstro-Ogrsko. Govorila je cela vrsta poslancev. Izjave govornikov so zaupne.

Mirovna pogajanja.

Washington, 8. januarja. Predsednik Wilson je poslal kongresu poslanico, ki obravnava dogodka v Brestu-Litovskem.

Ententa in mirovna pogajanja.

Curih, 9. januarja. »Daily News« in »Daily Telegraph« z dne 5. januarja pripovedujeta o diferencah med aliranci zaradi mirovnih pogajanj v Brestu Litovskem. Diference so povzročile, da je bila onemogočena skupna izjava napram ruskim mirovnim predlogom.

Ministrski posvet.

Dunaj, 9. januarja. Pod predsedstvom ministrskega predsednika Seidlerja je bil večeraj popoldne ministrski posvet, ki je trajal več ur in so se ga udeležili vsi člani kabineta.

Rusija in njeni zavezniki.

Berlin, 9. januarja. Brezlična brzojavka iz Petrograda, naslovljena »Na vse« od 6 t. m. pravi: Lloyd George je izrazil v tem zmislu, da naj dobi Rusija naprej svoje meje, med Nemčijo in Avstro-Ogrsko, preden se lahko govori o pogajanjih za splošni mir. Publicisti ententnih dežel izrekajo z manjšo ali večjo odkritosrčnostjo, da je za alirance boljše, da se vodijo mirovna pogajanja brez Rusije, ker se udeležuje sedaj Rusija skupnih podjetij le še z negativnim kapitalom. Aliranci smatrajo, da je boljše, če obracunajo Nemci sami z Rusijo. Nemčija naj se oskuduje na račun Rusije na črti najmanjšega odpora. Čim večja je ta odškodnina na vzhodu, tem lažje se potem pogodijo aliranci z Nemčijo na zapadu. Samoposebi umevno pa je da bi dosegli aliranci enake rezultate tudi s splošnim mrom. V tem primeru bi bilo pa vsem jasno, da aliranci zavestno izdajajo Poljsko, Litvinsko, Kurlandijo in Rumunijo in da izdajajo te dežele kot plačilo za poravnava svojega računa z Nemčijo. Za alirance je pa mnogo pripravnijša pot, da pristijo Rusijo k posebnemu miru. Dovolili bodo Nemcem, da z nasiljem premagajo Lete, Litvance in Polake in da poznje ne izrabijo le tega nasilstva, marveč da tudi odvrnejo odgovornost za ta nasilstva od svojih narodov. To je najr. entente.

Aprovizacija.

Meso na rumene izkaznice B št. 1101 do konca dobe stranke v petek, dne 11. t. m. pop. v cerkvi sv. Jožefa. — Določen je ta-le red: Od pol 2. do 2. št. 1101 do 1300, od 2. do pol 3. št. 1301 do 1500, od pol 3. do 3. št. 1501 do 1700, od 3. do pol 4. št. 1701 do konca. — 1 oseba dobi četrt kg, 2 osebi pol kg, 3 in 4 osebe tri četrt kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1 in četrt kg, več oseb 1 in pol kg. — Kilogram stane 2 kroni.

Nevžiten kruh. Pišejo nam: Pekarija Jakob Gril na Karlovski cesti peče kruh, da je škandal. Trd je kakor kamen in poleg tega za 10 dkg in še več lažji kakor je predpisana teža. Tehta 60 dkg, tako da je konsument opeharjen za 10 dkg pri hlečku. Krompirja ni, moke ni, mesa primanjkuje in še tisti grizljivi kruha nevžiten. Več kot škandal je, da se prodaja v sedanjem težkem času tak kruh. — Pri vsakem hlečku 10 dkg pri 100 hlečkih 10 kg. — Preje je gosp. Gril prodajal kruh iz vojne pekarnice in ta je bil boljši in je imel predpisano težo 70 dkg. Zakaj ga sedaj peče sam? Prosimo mestno aprovizacijo, da nam daje zopet kruh iz mestne pekarnice in ne dopusti, da se nas slepari na tak škandalozen način. (Op. ur. Dopisnik je izročil kruh mestni pričoevalnici v aprovizacijskih zadevah.)

* Počitnice zaradi pomanjkanja premoga. Počitnice na dunajski univerzi so podaljšane do 1. februarja zaradi pomanjkanja premoga.

Razno.

* Železniška nesreča. Iz Ludwigshafena se poroča 8. januarja: V pretečeni noči je zadel med Kaiserslautern in Homburgom pri postaji Bruchmühlbach vlak, ki je vozil vojaške na dopust ob tovarni vlak. Bil je velik snežen metež. 12 vojakov je bilo takoj mrtvih, 87 pa težko ranjenih.

* Novi petrograški poveljniki. Viada boljšeikov je imenovala za vrhovnega poveljnika vjaškega okrožja v Petrogradu mornarja Eremjeva.

* Poljske čete na Ruskem. Po nalogu ljudskega komisarja Krijlenka je bil aretiran poveljnik poljskih čet na Ruskem general Musnicki. Poljski kor so razpustili.

* Ruski car. V Kodanju so razširjene vesti, da je ugodila začasna vlada prošnji carjevi, da sme po sklenjenem miru zapustiti s svojo družno Rusijo. Car se naseli najbrže v Kodanju.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

F. BATJEL
Prej v Gorici.

Ljubliana, Stari trg 28

Moška in ženska dvokolesa
še s stero pnevmatik

šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke.
Najboljše baterije.

posebno nizka cena za preprodajalce.
Mehanična delavnica
na Starem trgu št. 11.

Vsa pohištvena in stavbena mizarska dela

prevzame

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev

reg. zadruga z om. poroštvom

Vič-Glince pri Ljubljani

po izredno solidnih cenah in jamči za dobro izvršbo.

ima že doslej najboljše reference.